

Starosne (AHV) mirovine

Visina AHV mirovine ovisi o sljedećim:

- koliko godina je netko uplaćivao doprinose za starosno osiguranje
- prosječnom dohotku svih dosadašnjih godina uplaćivanja
- dodatno se uzimaju u obzir i tzv. dodatci za odgoj roditeljima onih koji imaju djecu (Erziehungsgutschrift) i dodatci za skrb užih članove obitelji (Betreuungsgutschrift).

Dodatke za odgoj dobivaju majke i očevi koji imaju djecu i to najdulje dok najmlađe dijete ne navrš 16. godina starosti. Ovi dodatci obračunavaju se automatski kada netko ide u mirovinu.

Dodatke za skrb dobivaju osobe koje moraju voditi brigu o bliskim srodnicima (primjerice supružnik, roditelji, djeca) s kojima žive u istom kućanstvu i koje se nisu u stanju brinuti za sebe. Ovi dodatci se dobivaju samo na zahtjev i ako su ispunjeni predviđeni uvjeti.

Pravo na redovitu mirovinu AHV

imaju osigurane osobe koje su uplatile najmanje jednu punu godinu AHV doprinose ili koje su živjele u Švicarskoj s zaposlenim supružnikom koji je uplaćivao najmanje dvostruki najniži AHV doprinos (za 2021/22 je to Fr. 1006.-). Tko ispunjava uvjete i želi ići u mirovinu, mora to pravovremeno prijaviti nadležnoj blagajni (Ausgleichkasse), najmanje 4 mjeseca unaprijed.

Prijavni obrazac se može potražiti preko interneta www.ahv.ch ili direktno naručiti kod nadležne blagajne.

Puna redovita mirovina

Pravo na punu mirovinu imaju muškarci i žene koji su redovito svake godine uplaćivali AHV doprinose od svoje 21. do 65 godine života (muškarci) odnosno 64 godine (žene).

U tom slučaju je najmanji iznos starosne mirovine za pojedinca Fr. 1'195.-, a najviši Fr. 2'390.

Mirovinu u iznosu od Fr. 2'390 mogu dobiti samo oni koji su cijeli svoj radni vijek uplaćivali redovito svake godine AHV doprinose (muškarci ukupno 44, žene 43 godine) te čiji je prosječni dohodak iznosio oko Fr. 86 040.- i više. Ako je netko zarađivao više od ovog iznosa, ne dobiva i veću mirovinu, osim ako nastavi dalje raditi nakon svoje navršene 65. godine. Samo u tom slučaju mirovina može biti veća od najviše propisane.

Nakon što ispunu uvjete za odlazak u redovitu mirovinu zaposleni mogu ako žele raditi još najduže 5 godina. Tome slijedi i povećana AHV mirovina, koja se primjerice za

- jednu godinu povećava za 5,2%,
- dvije pune godine 10.8%
- tri godine 17.10%
- četiri godine 24%
- a za pet godina čak 31,5 %.

U mirovinu se može ići i ranije, jednu ili dvije godine prije propisanih starosnih granica, ali se tada mirovina umanjuje 6.8% po godini i to doživotno. Za 2 godine je to 13.6%.

Posljedica nepotpunog uplaćivanja AHV doprinosa je umanjenje starosne mirovine za svaku neuplaćenu godinu za 2.3%. U tom se slučaju ne može dobiti puna mirovina, nego se dobija mirovinu srazmjerno broju godina uplaćenih AHV doprinosa. To se može dogoditi u sljedećim slučajevima:

- strancima koji dolaze u Švicarsku u kasnijim godinama, koji obično nisu dovoljno informirani da će imati manje mirovine, ukoliko ne uplaćuju AHV doprinose nakon navršene 20 godine.
- studentima nakon navršene 20-te godine, ako nisu zaposleni, a nisu uplaćivali minimalni godišnji doprinos za nezaposlene koji iznosi Fr. 503.- godišnje (za 2022)
- ako poslodavac nije redovito uplaćivao AHV doprinose, a odbijao ih zaposlenom od plaće, a on to nije na vrijeme primijetio. U ovom slučaju, ako zaposlenik može svojim platnim listama dokazati da mu je poslodavac odbijao propisane iznose koje on nije uplaćivao računa se kao da su mu doprinosi redovito uplaćivani za upitno vremensko razdoblje. Stoga je uputno povremeno se informirati kod svoje blagajne jesu li AHV doprinosi redovito uplaćivani i to tako da od Vaše blagajne zatražite tzv. izvod iz Vašeg individualnog konta u kojem su navedeni svi godišnji AHV- doprinosi koje su uplatili Vaši sadašnji i bivši poslodavci. U slučaju da blagajna utvrdi neke nepravilnosti, propušteni iznosi se mogu naknadno uplatiti, ali samo za razdoblje od 5 godina unatrag.

Starosne mirovine bračnih parova

Ukoliko samo jedan supružnik ispunjava uvjete za starosnu mirovinu, njemu će se mirovina obračunati na osnovu njegovih uplaćenih AHV doprinosa tj. njegovog individualnog konta. Kod bračnih parova kod kojih oboje ispunjavaju uvjete za odlazak u starosnu mirovinu, mirovina je plafonirana. To znači da, iako su oboje cijeli svoj radni vijek radili i redovito uplaćivali AHV doprinose i zarađivali Fr.86' 040 i više mogu dobiti **skupa mjesečno najviše Fr. 3'585.- starosne mirovine.**

Do plafoniranja starosne mirovine kod bračnih parova ne dolazi ako oni žive odvojeno na osnovu sudske odluke ili ako jedan supružnik ima pravo na starosnu mirovinu, a drugi prima polovicu ili četvrtinu invalidske mirovine.

Dječje mirovine

Dječje mirovine dobivaju svi koji primaju AHV ili IV mirovinu i imaju djecu mlađu od 18 godina ili dok su djeca na školovanju, ali najdulje do njihove 25 godine starosti.

Udovice stječu pravo na stalnu mirovinu kada u trenutku smrti supruga imaju jedno ili više djece. Ako nemaju djece, udovica dobiva mirovinu ukoliko je navršila 45 godina života i ako je bila u braku s preminulim najmanje 5 godina.

Udovci stječu pravo na AHV mirovinu samo ako su ostala djeca mlađa od 18 godina.

Visina ovih mirovina je **80%** odgovarajuće starosne mirovine preminulog supružnika. Ako su u trenutku smrti jednog supružnika oba supružnika već bili umirovljeni, tada će živom supružniku njegova dotadašnja mirovina biti samo uvećana za 20%, i ne može biti veća od najviše pojedinačne AHV mirovine, koja za 2022 iznosi Fr. 2390.-.

Mirovinu mogu dobiti i rastavljene udovice ako ispunjavaju sljedeće uvjete:

- brak s umrlim supružnikom je trajao najmanje 10 godina i imali su jedno ili više djece ili
- brak je trajao najmanje 10 godina i do rastave je došlo nakon njezine 45 godine

Djeca imaju pravo na mirovinu nakon smrti oca ili majke u iznosu od 40% od mirovine preminulog roditelja i to do navršene 18., ili ako su na školovanju do navršene 25. godine života.